Bijlage 2 - **Positie en visie van medeoverheden**

Onderstaand worden de huidige inspanningen van waterschappen, gemeenten en provincies beschreven, naar aanleiding van gesprekken die wij hebben gevoerd met koepelorganisaties de Unie van Waterschappen, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg. Hierbij zijn ook de verwachtingen en wensen richting het Rijk opgenomen.

Huidige organisatie en inspanningen

Waterschappen
De waterschappen stellen sinds 2013 een gezamenlijk inkoop- en aanbestedingsbeleid vast, waarbij MVOI op het gebied van duurzaamheid en innovatie nadrukkelijk één van de doelstellingen is. In 2022 heeft de Unie van Waterschappen een evaluatie gedaan naar het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Op basis van deze evaluatie wordt het beleid in 2024 herzien, waarbij impactvol aanbesteden de norm zal worden. Daarnaast hebben de waterschappen in Unieverband een gezamenlijke strategie Duurzaam Opdrachtgeverschap Waterschappen vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe de waterschappen hun duurzame ambities vertalen naar hun opdrachten aan de markt.

Gemeenten
Nagenoeg alle gemeenten voeren een actief beleid op MVOI. Soms is de uitvoering hiervan lastig, onder meer vanwege de vertaling van de soms abstracte MVOI-doelstellingen naar vereisten in aanbestedingen en de mate waarin de markt daaraan kan voldoen. Ook het ontbreken van de benodigde expertise en hogere kosten kunnen een belemmering vormen. De VNG ondersteunt gemeenten bij het opstellen van hun inkoopbeleid met het VNG-model Inkoop- en aanbestedingsbeleid, dat een paragraaf over MVOI bevat. Ongeveer driekwart van de gemeenten maakt gebruik van dit model. Ook steunt de VNG gemeenten bij het opstellen van een actieplan in het kader van het Manifest MVOI via het programma *CO2-reductie in de gemeentelijke organisatie*.

Provincies
Alle provincies hebben aandacht voor MVOI in hun inkoopbeleid, waarbij de meesten een 'pas toe of leg uit'-werkwijze hanteren. De provincies werken samen op het gebied van inkoop, zij delen kennis, besteden waar mogelijk (sectoraal) gezamenlijk aan en hebben gezamenlijke inkoopvoorwaarden opgesteld. Eind juni '24 is een Interprovinciaal actieplan Circulair en Duurzaam Opdrachtgeverschap vastgesteld, waarin MVOI en al haar thema's aan bod komen. In het plan staan drie sporen: het versterken van de inkoopkracht, het ontwikkelen en delen van kennis en het verbinden met anderen. De provincies erkennen het belang van effectieve monitoring en hebben behoefte aan eenduidige definities en KPI's. Hiertoe werken de provincies samen met het Rijk in het traject Regie op Monitoring. Wel maken de provincies zich zorgen over de toenemende complexiteit van regelgeving.

Verwachtingen ten aanzien van de Rijksoverheid

Unie van Waterschappen
De Unie van Waterschappen (de Unie) ziet verschillende rollen voor het Rijk. Het Rijk is een belangrijke samenwerkingspartner in diverse akkoorden en manifesten. Daarnaast zet het Rijk de regels en kaders. Effectieve samenwerking is hierin essentieel. Hierbij acht de Unie het van belang dat de medeoverheden tijdig worden betrokken bij de totstandkoming van nieuw beleid en wet- en regelgeving, en na invoering worden ondersteund bij het werken conform deze regelgeving. Om beide rollen beter te vervullen, ziet de Unie graag een meer integrale benadering ten aanzien van MVOI binnen het Rijk.

VNG
De VNG geeft aan dat het Rijk kan ondersteunen bij het oplossen van de genoemde belemmeringen ten aanzien van MVOI. Ook vindt de VNG een meer integrale benadering vanuit het Rijk wenselijk.

IPO

Het IPO is geen voorstander van meer regels, rapportageverplichtingen en administratieve lasten, omdat deze extra druk bij de inkoopprofessionals teweegbrengen. Het IPO roept het Rijk op tot meer synergie tussen de verschillende beleidstrajecten rond inkoop en aanbesteden en de werking van het bestaande instrumentarium te optimaliseren. Dit ziet op het faciliteren van de aanbestedende diensten en de voorlichting richting de private sector. Hierbij verdient het mkb en sociaal en duurzaam ondernemerschap speciale aandacht. Het IPO vindt het hierbij belangrijk dat het Rijk investeert in expertise en kennis om de inkoopketen te ondersteunen. Ook moet er prioriteit worden gegeven aan de implementatie en informatievoorziening rond de Europese sectorale regelgeving op het gebied van MVOI en geen aanvullende verplichtingen worden opgelegd. Als laatste pleit het IPO voor uitbreiding en verbetering van het TenderNed-systeem, zodat data kan worden gebruikt voor monitoring, rapportages en verbetering van toekomstige aanbestedingen.